

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัญหาการให้เหตุผลสนับสนุนต่อศีลธรรม เป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งในปรัชญาศีลธรรม ปัญหาพื้นฐานที่สุดของการให้ข้อสนับสนุนต่อศีลธรรม คือปัญหาที่ว่า การดำเนินชีวิตทางศีลธรรมเป็นสิ่งที่สามารถให้เหตุผลสนับสนุนได้หรือไม่ อาจจะทั้งในกรณีที่มีการดำเนินชีวิตทางศีลธรรมขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้กระทำ หรือในกรณีที่เปรียบเทียบการดำเนินชีวิตทางศีลธรรม กับการดำเนินชีวิตในแบบอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม คำถามหนึ่งที่เป็นตัวแทนของปัญหานี้คือ ทำไมต้องมีศีลธรรม คำถามนี้สามารถแยกออกเป็นคำถามที่ต่างกันได้สองคำถามคือ ทำไมเราจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม กับทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม

คำถามแรกมีความสำคัญ ในฐานะที่ถามถึงข้อสนับสนุนต่อระบบศีลธรรม ที่เป็นสถาบันทางสังคมทั้งระบบ ในขณะที่คำถามที่สอง ถามถึงศีลธรรม ในความหมายที่กว้างกว่าการเป็นสถาบันทางสังคม และเป็นพื้นฐานมากกว่า บุคคลผู้หนึ่งอาจจะยอมรับเหตุผลที่สนับสนุนการมีอยู่ของระบบศีลธรรมทางสังคม แต่เขาก็ยังคงถามได้โดยไม่ขัดแย้งต่อข้อยอมรับของเขาว่า ทำไมเขาจึงควรทำตามระบบศีลธรรมนั้น หรือเขาอาจจะยอมรับเหตุผลที่สนับสนุนต่อการตอบว่าฉันควรเป็นคนมีศีลธรรม แต่ก็ได้หมายความว่า เขาจำเป็นต้องยอมรับ หรือทำตามระบบศีลธรรมที่มีอยู่ในสังคม คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" นี้ อาจจะถามจากความสำคัญที่ต่างกันสองแบบ คือ แบบแรก ผู้ถามอาจจะไม่ใส่ใจหรืออาจจะไม่พึงพอใจต่อศีลธรรมที่ปรากฏอยู่ในคำถาม แต่เขาอาจจะยอมรับศีลธรรมได้ ถ้าสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าควรทำตาม หรือ การเป็นคนมีศีลธรรมนั้นเป็นผลประโยชน์ของเขา แบบที่สอง ผู้ถามได้ยอมรับการเป็นคนมีศีลธรรมอยู่ในทีแล้ว แต่เขาต้องการที่จะทราบว่ามีเหตุผลที่จะสนับสนุนการเป็นคนมีศีลธรรมของเขาหรือไม่ เพื่อเขาจะได้มั่นใจว่าสิ่งที่เขาทำ ไม่ใช่สิ่งที่โง่หรือไร้เหตุผล

ในปี ค.ศ. 1912 เอช เอ พริชาร์ด (H.A. Prichard) เสนอบทความเรื่อง "Does Moral Philosophy Rest on a Mistake?" บทความนี้ได้เสนอปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งคือการวิจารณ์ต่อการถกเถียงของนักปรัชญาที่ผ่านมา ในการหาเหตุผลให้กับคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" เขาวิจารณ์ว่า การถามเช่นนี้เป็นสิ่งที่ไร้ความหมาย เหมือนกับเมื่อเรารู้ว่า สิ่งหนึ่งควร แต่เรายังคงสงสัยอีกว่าทำไมถึงควร ข้อวิจารณ์ของเขาทำให้นักปรัชญาศีลธรรมในยุคหนึ่งและยุคต่อมา ต้องหันมาสนใจต่อการมีความหมายของคำถาม ก่อนที่เขาจะตอบคำถามนี้ มีนักปรัชญาหลายท่านที่เห็นด้วยกับปัญหาที่พริชาร์ดเสนอ เช่น โนเวลล์ สมิท (Nowell-Smith) สตีเฟน กุลมิน (Stephen

Toulmin) และ โลเจอร์ บีชเลอร์ (Loger Beechler)

ทางออกทางหนึ่งของการให้เหตุผลสนับสนุนการถามคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ว่าเป็นคำถามที่มีความหมาย คือ การพิจารณาคำถามนี้ ในฐานะเป็นคำถามที่อยู่ภายนอกขอบเขตของศีลธรรม กล่าวคือ คำถามนี้ไม่เพียงแต่เรียกร้องข้อพิสูจน์ทางเหตุผล แต่ตัวคำถามเองต้องเป็นคำถามทางเหตุผล ไม่ใช่คำถามทางศีลธรรม โดยที่นัยของ "ควร" ที่มีอยู่ในคำถามเป็น "ควร" ทางเหตุผล แทนที่จะมีนัยของ "ควร" ทางศีลธรรม คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" จึงเหมือนกับการถามว่า การดำเนินชีวิตตามการชี้นำของศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมายหรือไม่

ในปี ค.ศ. 1958 เคิร์ต ไบเออร์ (Kurt Baier) นำเสนอโมโนทัศน์ของ "ทัศนะทางศีลธรรม" ในหนังสือของเขาชื่อ *The Moral Point of View: A Rational Basic of Ethics* ในฐานะโมโนทัศน์พื้นฐาน ในการสนับสนุนความเป็นเหตุผลของศีลธรรม และพยายามเสนอข้อพิสูจน์ ถึงความเชื่อมโยงระหว่างโมโนทัศน์ของศีลธรรมกับความเป็นเหตุผล ซึ่งจะ เป็นข้อสนับสนุนให้กับความเป็นเหตุผลในการเป็นคนมีศีลธรรม การนำเสนอทฤษฎีทัศนะทางศีลธรรมของไบเออร์ ทำให้ปัญหาพื้นฐานในการถกเถียงต่อคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" กลายมาเป็นปัญหาที่ว่า ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนะทางศีลธรรม ซึ่ง "ควร" ในที่นี้หมายถึง "ควร" ทางเหตุผล นักปรัชญาที่เห็นด้วยกับการมีทัศนะทางศีลธรรมเป็นพื้นฐานของระบบคุณค่าทางศีลธรรม เช่น พอล เทเลอร์ (Paul Taylor) จอห์น รอลส์ (John Rawls) เจ จี วอร์น็อค (J.G. Wornock) ไค นีลสัน (Kai Nielsen) อาร์ บี บรันด์ (R.B. Brandt) สตีเฟน ทูลมิน (Stephen Toulmin) ฟิลิปา ฟุต (Phillipa Foot) และ วิลเลียม เค แฟรงเกนา (William K. Frankena)

นักปรัชญาอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ไม่เห็นด้วยกับการถือเอาทัศนะทางศีลธรรมเป็นพื้นฐานของศีลธรรม และเสนอข้อสนับสนุนต่อความเป็นเหตุผลของศีลธรรม โดยไม่อาศัยทัศนะทางศีลธรรม เช่น อลัน จี เวอร์ธ (Alan Gewirth) ปีเตอร์ ซิงเกอร์ (Peter Singer) เอช ดี ไอเคน (H.D. Aiken) ดับบลิว ดี โฟล์ค (W.D. Folk) ซี แอล สตีเวนสัน (C.L. Stevenson) จี เอช วอนไรท์ (G.H. Von Wright) เอ แมคอินไทร์ (A. MacIntyre)

ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยนี้สนใจต่อปัญหาสองปัญหาคือ ปัญหาประการแรก คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" เป็นคำถามที่มีความหมายหรือไม่ และปัญหาประการที่สอง คำตอบที่เสนอต่อคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" มีเหตุผลเป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ คำตอบที่นำมาศึกษาจำกัดอยู่ในสองลักษณะคือ เป็นคำตอบที่แสดงถึงความจำเป็นเหตุผลของศีลธรรม และเป็นคำตอบตามแนวทฤษฎีที่ว่าด้วยทัศนะทางศีลธรรม โดยแบ่งแนวในการพิจารณาปัญหาออกเป็นสองแนวคือ 1. ศีลธรรมในความหมายที่ตรงข้ามกับผิดศีลธรรม เป็นการพิจารณาความเป็นเหตุผลของการทำตามศีลธรรม เมื่อเกิดความขัดแย้งกับข้อเรียกร้องของผลประโยชน์ส่วนตัว ข้อถกเถียงในแนวนี้นี้จะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรม ความเป็นเหตุผล และผลประโยชน์ส่วนบุคคล ดังที่ปรากฏในบทที่ 3 2. ศีลธรรมที่ตรงข้าม

กับไม่ใช่ศีลธรรม (non-moral) เป็นการพิจารณาความเป็นเหตุผลของศีลธรรม ในฐานะแนวดำเนินชีวิตแนวหนึ่ง เปรียบเทียบกับแนวดำเนินชีวิตแนวอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม การพิจารณาตามแนวนี้ ปัญหาความเป็นกลางของศีลธรรม และความเป็นกลางของข้อสันนิษฐาน จึงเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งของการศึกษา ตามที่ปรากฏในบทที่ 4

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงข้อจำกัดในการถามคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม"
2. เพื่อศึกษาถึงการตอบคำถามนี้จากแนวของกลุ่มที่ยอมรับทฤษฎีที่ว่าด้วยทัศนะทางศีลธรรม
3. เพื่อหาข้อสรุปบางประการในการตอบคำถามตามแนวนี้

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

เริ่มจากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำลังศึกษา นำประเด็นที่สำคัญของปัญหา มาพิจารณา ศึกษาแนวการตอบปัญหาที่คิดว่า เป็นแนวการตอบที่สำคัญของปัญหา คัดเลือกงานที่มีความสำคัญและมีลักษณะเด่นในการเข้าสู่ปัญหาและการเสนอคำตอบ ศึกษาและนำเสนอผลของการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในทางวิชาการ ก่อให้เกิดความเข้าใจปัญหาบางประการ ในการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ตามแนวทางของความเป็นเหตุผลโดยเฉพาะตามแนวทฤษฎีทัศนะทางศีลธรรม ในการดำเนินชีวิต ซึ่งไม่ได้เรียกร้องต่อคำตอบสุดท้าย แต่เรียกร้องคำตอบที่มีเหตุผลที่พอเป็นที่ยอมรับได้ ได้คำตอบบางประการ สำหรับผู้ที่กำลังสงสัยว่าตนเองจะเป็นคนมีศีลธรรมดีหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย